

La vardad cumplaina davart la sala mez vida

Sis dumondas en
connex cun il Cussegl
naziunal e cun il
Cussegl dals chantuns –
e las respotas

Cuntegn

Cun quanta attenziun suondan **5**
las parlamentarias ed ils parlamentaris
las debattas en las chombras?

Quants daners survegnan las **6**
parlamentarias ed ils parlamentaris?

Co passa la debatta durant la sessiun? **9**

Pon ins insumma dumagnar la **10**
chargia da laver crescenta d'in
parlament da milissa?

Co statti cun las relaziuns **13**
internaziunalas da las chombras
federalas?

Tge ma pertutga mes parlament? **14**

Cun quanta attenziun suondan las parlamentarias ed ils parlamentaris las debattas en las chombras?

In sguard en la sala savens mez vida durant la sessiun pudess far l'impressiun d'ina tscherta inactivitat. Ma cur che la debatta è en curs, è la gronda part da la legislaziun gia fatga, e bleras decisiuns preliminaras èn gia vegnidas prendidas. L'opiniun è vegnida furmada cunzunt en las cumissiuns predeliberantas ed en las fracziuns. Ussa sa tracti principalmain da stgaffir transparenza envers la publicitat.

Impurtant èsi che las parlamentarias ed ils parlamentaris prendian part a las votaziuns, e quai fan els er per regla. Avant mintga votaziun survegnan els in SMS – en chasa resuna er in gong – ed els sa rendan alura svelt a lur plazza per votar cun smatgar in buttun.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris han però anc numerusas ulteriuras obligaziuns durant la sessiun: Els sa partcipeschon a las sesidas da las cumissiuns e da las fracziuns, formuleschan lur proxims votums, redigian dumondas, respondan lur posta, discutan cun representants da l'administraziun e cun cusseglieras federalas, scuntran gruppas da visitaders en chasa e dattan interistas.

Els sa chattan pia senza auter en l'edifizi dal parlament ed èn cun engaschi a la lavur.

Quants daners survegnan las parlamentarias ed ils parlamentaris?

La gronda part da las parlamentarias e dals parlamentaris cuntinuescha bain cun sia activitat professiunala, ma impunda er bler temp per ses mandat parlamentar. Als circa 55 dis da sessiun èsi d'aggiuntar las sesidas da las cumissiuns; per las cusseglieras naziunalas ed ils cussegliers naziunals èn quai ulteriurs 30 fin 50 dis, per las cusseglieras ed ils cussegliers dals chantuns 40 fin 70 dis.

Per las sesidas inclusiv il temp da preparaziun als vegn pajà in onurari dad en media 82'000 francs plus ina indemnizaziun da spesas da 60'000 francs per onn. Il parlament svizzer è uschia in dals pli bunmartgads da tut il mund. Per onn custa l'entir manaschi parlamentar 112 milliuns francs. Quai èn 13 francs per abitant.

Il spectrum professiunal da las parlamentarias e dals parlamentaris è vast. El tanscha da la media e da l'advocat sur la pura, la politicra communalala ed il magister fin a l'interprendidra ed al president da federaziun.

Uschenumnadas relaziuns d'interess – activitads professiunalas, mandats en cussegls d'administraziun, funcziuns permanentas da direcziun e da cussegliazion e.u.v. – ston las parlamentarias ed ils parlamentaris communitygar, per ch'i saja garantida la transparenza davart las relaziuns d'interess politicas trant il stadi, l'economia e la societad.

Co passa la debatta durant la sessiun?

Las glistas da tractandas bain chargiadas na permettan betg a tut las 200 cusseglieras naziunalas e cussegliers naziunals da s'exprimer libramain ed illimitadament davart mintga fatschenta. Lur debattas passan perquai er tenor reglas exactas. Las parlamentarias ed ils parlamentaris annunzian lur votums en scrit al presidi e survegnan il pled en la successiun da lur annunzias. Ordavant s'expriman però las petentes ed ils pledaders da las fracziuns. Las rapportadoras ed ils rapportaders scoer las cusseglieras federalas ed ils cussegliers federalis cumpetents pon prender il pled da tut temp. Tut tenor l'importanza èn las intervenziuns u las leschas repartidas en tschintg categorias che tanschanda la debatta libra fin a la procedura en scrit. La durada dal pled d'in singul parlamentari è limitada a 5 minutias, quella da las pledadoras da las fracziuns a 10 minutias.

Tut las 46 cusseglieras e cussegliers dals chantuns pon però s'exprimer spontanément davart mintga fatschenta senza limitaziun da la durada dal pled, suenter che la rapportadra u il rapportader da la cumissiun ha discurri. Er qua prenda posiziun mintgamai ina cussegliera federala u in cusseglier federal.

Mintga chombra exequescha l'emprim ina debatta d'entrar en materia, nua ch'i va per ils princips. En la tractativa detaigliada successiva elavura ella il project artitgel per artitgel ed al deliberesch la finala en ina votaziun generala.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris salvan lur pleds en lur lingua. En il Cussegl naziunal vegnan ils pleds translatads simultanément en las traïs linguas uffizialas tudestg, franzos e talian.

Pon ins insumma dumagnar la chargia da lavur creschenta d'in parlament da milissa?

Svilup demografic, progress tecnic, migraziun, midada dal clima – il mund sa transfurma en numerus secturs adina pli svelt e confruntescha er las parlamentarias ed ils parlamentaris cun dumondas adina pli complexas. Da quai dattan perditga cunzunt il dumber crescent d'intervenziuns e da projects da lescha che vegnan tractads dal Cussegl nazional e dal Cussegl dals chantuns, ed il fatg che blers da quels èn urgents. A medem temp èn creschidas las pretensiuns da tut ils circuls da la populaziun envers il stadi ed uschia er envers il parlament. La digitalisaziun – cun ina cuntanschibladad da bunamain tuttas uras – contribuescha sia part a quai.

Durant las sessiuns da 3 emnas – mintgämai il mars, il zercladur, il settember ed il december – èn ils dis da lavur lungs e na fineschan savens betg avant las 20.00. Bleras sesidas da las cumissiuns u da las fracziuns èn previsas gia avant il cumentzament ordinari da la sesida. Durant l'entir onn han lieu supplementar-maint circa 600 sesidas da las cumissiuns che duran per gronda part plirs dis.

Quai sveglia la dumonda, sch'il sistem da milissa da la Svizra n'è betg arrivà a ses cunfins. Ma sche las parlamentarias ed ils parlamentaris adempleschan – sper lur lavur parlamentara – vinavant in'activitat profesionuala, ha quai l'avantatg ch'els introduceschan er preziusas enconuschientschas spezialas en lur lavur legislativa e recepeschan meglier ils giavischs da la populaziun.

Co statti cun las relaziuns internaziunalas da las chombras federalas?

En emprima lingia èsi bain il Cussegl federal che represchenta la Svizra vers anora, ma il parlament ha qua dretgs da cuncisiun. Durant ils ultims decennis èn s'intensivadas las relaziuns economicas internaziunalas, ed uschia è er s'augmentà il dumber da contracts internaziunalas. Quels han per regla in effect er sin il dretg naziunal, uschia ch'il Cussegl federal ed il parlament collavuran adina pli stretgamain en quest sectur. Il Cussegl federal consultescha las cumissiuns per la politica exteriura per blers da ses projects.

L'Assamblea federala tgira numerus contacts internaziunalas, cunzunt cun parlamants da l'exterior, e cooperesch a en gremis parlamentars internaziunalas, per exempl en l'Uniun interparlamentara sco er en las radunanzas parlamentaridas da la OSCE, dal Cussegl da l'Europa, da la francofonia e da la AECL. Quest barat permetta a las parlamentarias ed als parlamentaris, als presidis da las chombras sco er a las cumissiuns ed a las delegaziuns cumpetentas da far experientschas en la politica exteriura e da survegnir infurmaziuns or d'emprim maun. Ultra da quai po l'Assamblea federala represchentar en questa moda a l'exterior ils interess da la Svizra ed influenzar las decisiuns d'organisaziuns interparlamentaridas.

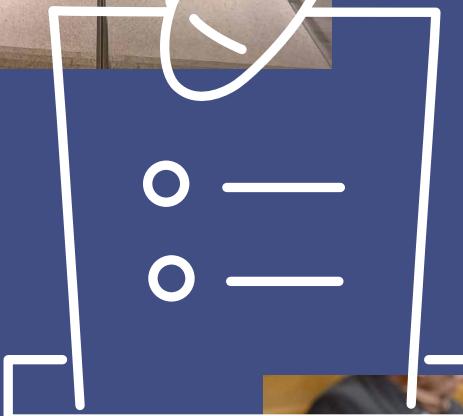
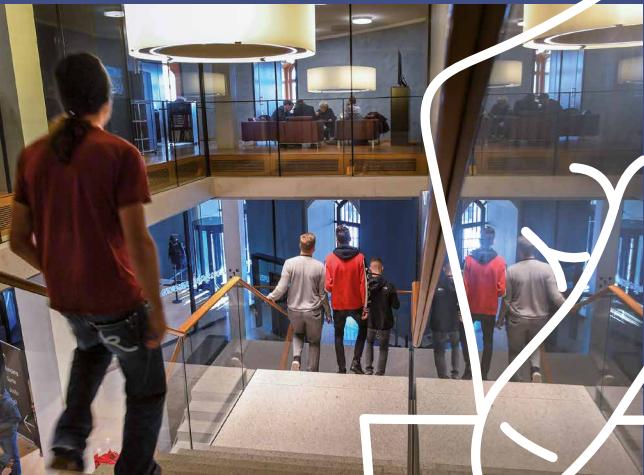

Tge ma pertutga mes parlament?

Savens n'essan nus gnanc consciénts da quai, ma quasi mintga aspect da nos-sa vita è marcà da decisiuns politicas – savens parlamentaras – che tanschan dal program da radio che ans sveglia la damaun (dretg da telecommunicaziun) sur la qualitat da nossas virtualias en la frestgera (dretg d'agricultura), noss mintgadi da scola e professiunal (dretg da furmaziun e dretg da laver) fin a las uras d'avertura da noss club preferì, per numnar mo in pèr exempels. Tgi che vul midar insatge, rimna su ttascripziuns per ses interess, s'engascha en uniuns ed en partidas, elegia e votescha.

Quai n'è betg stà adina uschia. Anc avant 100 onns na devi nagliur sin il mund elecziuns libras e gistas, a las qualas tut las burgaisas e tut ils burgais a partir d'ina tscherta vegliadetgna, pudevan sa participar. En Svizra pon las dunnas votar pir dapi l'onn 1971, las persunas da 18 onns pir dapi l'onn 1991. Per tut quai han ins l'emprim stùi cumbatter en lungs process. Che l'execuziun dals dretgs democratics n'è betg determinada per l'eternitad, mussan rapports da medias prest mintga di. La premissa per quai èn votantas e votants libers, bain infurmads ed enga-schads, ch'èn consciénts da lur dretgs e da lur obligaziuns, che als sviluppan vinavant e che fan er correcturas, sche necessari.

Ans communitgai,
tge che Vus pensais
dal parlament, ed ans
visitai en l'internet.

www.parlament.ch

@ParlCH
Parlament svizzer

Servetschs dal parlament
Infirmaziun & redacziun
Edifizi dal parlament
CH-3003 Berna
+41 58 322 99 10
information@parl.admin.ch